

Tässä laissa kuvataan verohallintoa ja verotukseen liittyviä menettelyjä. Alle on hahmoteltu muutamia keskeisiä asioita, jotka ovat tai muuttuvat, mutta suurin osa, varsinkin muuttumattomista seikoista, on kirjaamatta ja jääneekin. Koska kyseessä on hallinnon toimintaa varsin tarkasti säätelevä laki, se vaatii vielä paljon muita tarkentavia pykäläitä, jotka saattavat kasvattaa pituuden moninkertaiseksi. Nämä jätetään ammattijuristien päähkäiltäviksi. Osan ohjeistosta voi jättää asetuksen tai verohallinnon ohjeiden varaan, mutta ihan oikeusturvan vuoksi laissa pitää määritellä aika tarkasti oikeudet ja velvollisuudet. Tämä siis vaatii useampien lainsäädäntöasiantuntijoiden käsittelyn ennen kuin voi tulla lakiehdotukseksi.

1 osa Verohallinto ja verotus

1 luku Verohallinnon järjestäminen

1 §

Verotuksesta vastaa valtiovarainministeriön hallinnonalalla toimiva verohallinto.

2 §

Verohallinnon tehtäväksi voidaan antaa myös muun julkisen maksuliikenteen hoitamista, virallisten velkojen perintää taikka julkishallinnollisen sosiaaliturvan maksuun liittyviä tehtäviä.

Verohallinto voi välittää verotuksen yhteydessä asianomaisten suostumuksella muuta yksityistä maksuliikennettä siten kuin erikseen säädetään

3 §

Verohallintoon kuuluu verohallitus sekä alueelliset verovirastot.

4 §

Verohallinnon muista yksityiskohdista säädetään asetuksella.

2 luku Henkilötuloverotuksen toimittaminen ja veronmaksu

1 §

Verohallinto avaa verovelvollisille luonnollisille henkilöille verohallintoon erillisen verotilin, jonka tunnuksena toimii henkilötunnus.

Ulkomaalaisille voidaan antaa verotilin tunnuksiksi erillinen verotustunnus.

Perustellusta syystä suomalaisellekin voidaan antaa erillinen verotustunnus.

2 §

Luonnolliselle henkilölle maksettavat veronalaiset rahamääräiset palkka- ja pääomatulot tulee maksaa bruttomääräisenä verohallintoon tulonsaajan verotilille, ellei vero-

hallinnon ohjeissa muuta sallita. Maksun viitetiedoista tulee käydä ilmi tulolähde ja -laji siten kuin verohallinnon ohjeissa ilmaistaan.

Myös muut tulot voidaan maksaa verotilille.

3 §

Suomessa toimivien pankkien tulee suunnitella tietojärjestelmäpohjaiset maksutavat siten, että verotilille maksaminen on mahdollisimman helppoa niin yksityisille työntantajille kuin yrityksille.

4 §

Verohallinto toimittaa verotilille maksetuista suorituksista ennalta määrätyn ennakonpidätyksen ja siirtää nettosuorituksen verovelvollisen ilmoittamalle pankkitilille välittömästi. Tämän tulee tapahtua automaattisen tietojärjestelmän toimesta ilman aiheutonta viivästymistä. Veroviranomaisen tulee maksaa verohallinnosta johtuvasta viivästymisestä veronalaiselle laissa säädettyä viivästyskorkoa viran puolesta ilman eri vaatimusta.

Verohallinto vastaa verotilin käytöstä ja Euroopan Unionin alueella toimivan pankin pankkitilille tehdystä tilisiirrosta aiheutuvista kustannuksista. Kuluista, jotka aiheutuvat tilisiirrosta ulkomaiselle pankille, joka ei kuulu EU:n pankkialueeseen tai jolla ei ole Euroopan Unionissa voimassa olevan standardin mukaista pankkikoodia, vastaa veronmaksaja.

Jos verovelvollisella ei ole pankkitiliä, netto-osuus on nostettavissa käteisellä vero-toimistoista, valtiokonttorista tai muusta määritellystä valtion toimipisteestä siten kuin asetuksella tai verohallinnon säännöllä määrätään. Asetuksella voidaan sallia, että käteissuoritus voidaan nostaa myös muun julkisen tai yksityisen organisaation toimipisteestä veronmaksajan pyynnön mukaan. Verohallinto voi periä käteissuorituksesta siitä aiheutuneet kohtuulliset kulut.

5 §

Ennakonpidätys arvioidaan käytettävissä olevien tietojen ja verovelvollisen antaman tuloarvion mukaan mahdollisimman tarkasti vastaamaan lopullista verotusta. Pidätettävään ennakkomaksuun lasketaan valtiolle, kunnalle ja kirkolle maksettavat verot sekä työntekijän maksettavaksi tulevat pakolliset sosiaali- ja vakuutusmaksut. Ennakonpidätys tulee pyrkiä tekemään tasasuuruiseksi koko verovuoden ajaksi, jos vuoden ansiot ovat luotettavasti arvioitaessa. Pidätysprosenttia voidaan kuitenkin muuttaa vuoden aikana, jos todelliset tulot poikkeavat arvioidusta.

Verovelvollisen pyynnöstä verotilille maksettavasta tulosta voidaan pidättää ja tilittää suhteellinen tai kiinteä maksu ammattiyhdistykselle tai muulle aatteelliselle tai uskonnolliselle yhteisölle sekä muu vapaaehtoinen avustus hyväntekeväisyyteen.

6 §

Mikäli on perusteltua syytä epäillä verovilppiä aikaisemman vilpin, käynnissä olevan poliisitutkinnan tai muun merkittävän syyn vuoksi, ennakonpidätystä voidaan kohottaa saatavien varmistamiseksi.

Ennakonpidätyksen yhteydessä voidaan periä maksamattomia verovelkoja, sakkoja ja muita erääntyneitä viranomaismaksuja. Ennakonpidätyksen yhteydessä voidaan pidättää

muita myös muita ulosmitattuja ja oikeuden tai viranomaisten lainvoimaisella päätöksellä määrättyjä maksuja, jos niin muussa laissa tai lain valtuudella säädettyssä asetuksessa säädetään. Jos verovelvolliselle on laadittu maksusuunnitelma, tätä noudatettakoon.

7 §

Veroviranomaisen tulee toteuttaa lopullinen verotus verokautta seuraavan vuoden aikana. Jos lopullinen vero on pienempi kuin maksettu ennakkovero, palautetaan ylijäämä verovelvolliselle mahdollisimman pian taikka asetuksella määrättyä päivämääränä, kuitenkin saman vuoden aikana. Jos lopullinen vero on suurempi kuin maksetut ennakkoverot, perii veroviranomainen veroalijäämän joko seuraavien ennakonpidätysten yhteydessä taikka erillisellä laskulla, jonka eräpäivistä säädetään asetuksella. Verovelvollisella on kuitenkin oikeus maksaa verovelkansa välittömästi.

8 §

Ennakkoveron ja lopullisen veron erosta maksetaan verovelvolliselle tai veroviranomaiselle korkoa, joka on yhtä suuri kuin verolain nojalla sallittu veroton pääomatuloprosentti, kuitenkin korkeintaan 10 %. Verovelvolliselle maksettu korko on verovapaa.

Jos ennakkovero on lopullista veroa pienempi sen vuoksi, että verovelvollinen on laiminlyönyt laissa määrätyn ilmoitusvelvollisuuden tai muuten harhauttanut veroviranomaista, verovelvollisen tulee maksaa veroviranomaiselle korkolain mukaista viivästyskorkoa.

9 §

Verottajan tulee lähettää verovuoden päättymistä seuraavan vuoden aikana verovelvolliselle tiedotus verotilille maksetuista maksuista sekä siitä tehdyistä pidätyksistä.

10 §

Verovelvollinen on oikeutettu tarkistamaan verotilinsä tapahtumat koska vaan vero-toimistossa taikka riittävät tietoturva vaatimukset täyttävän etäyhteyden kautta. Verohallinto on velvollinen lähettämään verovelvolliselle verotiliotteen postitse pyydettyäessä, mistä voidaan veloittaa postikulut.

3 luku Luontaisuuritukset

1 §

Muussa kuin rahassa maksetut tulot verotetaan käyvästä arvostaan.

2 §

Veroviranomainen voi määrätä yleisimmille luontaisuurituksille laskennalliset arvot.

3 §

Luontaisuuritusten verotusarvot eivät saa olla niin alhaiset, että verotus houkuttelisi käyttämään luontaisuurituksia palkanmaksuun rahan sijasta, missä sellainen ei muuten ole tarkoituksenmukaista.

4 luku Seuraamukset maksuviivästyksissä

1 §

Määräajan jälkeen maksetuista veroista tulee maksaa korkolain mukaista viivästyskorkoa.

2 §

Maksamattomat verot viivästymis- ja rangaistusmaksuineen voidaan panna ulosottoon siten kuin ulosottolaissa tai muussa laissa määrätään.

3 §

Jos kiinteistöön kohdistuva verovelka korkoineen ylittää kiinteistön arvon, kunta voi lunastaa kiinteistön itselleen velkaa vastaan.

Jos muuhun veronalaiseen omaisuuteen kohdistuva verovelka korkoineen ylittää omaisuuden arvon, valtio voi lunastaa omaisuuden itselleen velkaa vastaan.

Kiinteistöön tai muuhun omaisuuteen kohdistuva verovelka korkoineen ei voi ylittää omaisuuden arvoa, ellei verovelvollinen ole vilpillisesti pyrkinyt välttymään verolta tai piilottamaan tai hävittämään kyseistä omaisuutta. Lunastaminen ei vapauta rangaistukseksi määrätyistä maksuista ja veronkorotuksista.

5 luku Ilmoitusvelvollisuus

1 §

Jollei tällä lailla tai tämän lain nojalla annetulla asetuksella toisin määrätä, jokainen Suomen kansalainen tai Suomessa asuva henkilö sekä Suomessa toimiva yhteisö tai yhtymä on velvollinen oma-aloitteisesti ilmoittamaan verohallinnolle kaiken harjoittamansa Suomessa tapahtuvan veronalaisen toiminnan sekä veronalaisten palkkojen, palkkioiden, pääomatulojen tai muiden vastaavien saajalleen veronalaisten maksujen ja varainsiirtojen maksamisen, mukaan lukien luontaisedut ja aineettomat edut. Palkan ja muiden maksujen asianmukainen maksu saajan verotilille katsotaan riittäväksi ilmoitukseksi.

Asetuksen tai verohallinnon antaman erityisen määräyksen nojalla jokainen edellä mainittu voidaan velvoittaa ilmoittamaan veronalaisuudesta riippumatta

1. Suomesta tai ulkomailta saamansa palkkatulon, pääomatulon ja muun tulon;
2. arvopapereiden, kiinteän tai irtaimen omaisuuden oston, vaihdon, lahjoituksen, saannon tai myynnin taikka muun ansiotarkoituksessa tehdyn myynnin;
3. palkan tai palkkion maksun sekä lahjoitukset;
4. kaiken maasta tuonnin ja viennin;
5. lainojen oton ja annon sekä koronmaksun,
6. varallisuuden määrän ja sen muutokset, sekä
7. muut tiedot, jotka voivat vaikuttaa toisen henkilön, yhtymän tai yhteisön verotukseen.

Tarkistusmenettelyn alaisia tuloja ja tapahtumia ei tarvitse erikseen ilmoittaa, mutta verovelvollinen on velvollinen tarkistamaan tietojensa oikeellisuuden ja korjaamaan virheelliset tiedot ja täydentämään puuttuvat tiedot.

Asetuksella voidaan vapauttaa ilmoitusvelvollisuudesta muissakin tapauksissa, joissa veroviranomainen saa verotusta varten tarvittavan tiedon muutenkin.

2 §

Elinkeinonharjoittajien ja yritysten tulee ilmoittaa veroviranomaisille, jos he havaitsevat tai jos toiminnan perustella on ilmeistä, että heihin kohdistuvien liiketoimien muut osapuolet jättävät näihin liiketoimiin kohdistuvat veronalaiset toimet ilmoittamatta tai verot maksamatta.

Yhteisöjen tilintarkastajien tulee ilmoittaa tilintarkastuksen yhteydessä havaitsemansa verovilppi veroviranomaisille.

3 §

Ilmoittamisen määräajoista ja ilmoittamismenettelystä säädetään tarkemmin asetuksella.

4 §

Luonnollisen henkilön ei tarvitse oma-aloitteisesti ilmoittaa maataloustuloa, omassa tai perheen käytössä olleen kulutustavaran ei-ammattillista jälleenmyyntiä taikka muita hyvin vähäisiä kauppvoja. Näistä on kuitenkin annettava selvitys, jos verohallinto sitä perustellusta syystä pyytää.

Muun kuin erikseen veronalaiseksi määrätyn henkilökohtaisen käyttöomaisuuden hankinnasta, arvonmuutoksista tai poistumisesta ei tarvitse tehdä ilmoitusta.

5 §

Perheen sisäisiä lahjoja ei tarvitse ilmoittaa, jos lahjat kokonaisuudessaan jäävät alle verotuskynnyksen.

6 §

Henkilökohtaisten matkatavaroiden, omaan tai perheen käyttöön tulevien veronalaisten ostosten ja laillisesti hankittujen matkamustojen laillisesta tuonnista ja viennistä ei tarvitse tehdä ilmoitusta verohallinnolle. Tämän estämättä muussa lainsäädännössä voidaan säätää ilmoitusvelvollisuudesta tullihallinnolle tai muille viranomaisille.

Euroopan Unionin sisäisessä kaupassa noudatetaan Euroopan Unionin säädöksiä.

7 §

Ulkomailla pysyvästi asuvan henkilön ei tarvitse ilmoittaa Suomen verohallinnolle ulkomailta saamaansa tuloa.

8 §

Edellisten pykälien estämättä jokainen on velvollinen antamaan viranomaisille rikosten selvittämistä ja ehkäisemistä varten tarvittavat tiedot siten kuin toisaalla lailla säädetään.

6 luku Verotuksen suoristaminen

1 §

Jos verovelvollinen pyrkii kiertämään veroja luonnottomin ja keinotekoisin järjestelyin, joille ei ole muuta yksityisoikeudellista tai liiketoiminnallista perustetta, tulee häntä verottaa siten kuten olisi pitänyt verottaa ilman kyseistä järjestelyä.

2 osa Verovilppi

1 luku Rangaistukset

1 §

Verorikoksista ja -rikkomuksista sekä niistä määrättävistä rangaistuksista ja korvauksista säädetään kattavasti rikoslaissa.

2 §

Verohallinto voi määrätä hallintomenettelyllä seuraavassa luvussa määrätyt veronkorotukset, lisäverot ja hallintomaksut, vaikka teosta ei nostettaisi syytettä.

Verohallinto voi määrätä seuraavassa luvussa määrätyt veronkorotukset, lisäverot ja hallintomaksut myös tuomion jälkeen, ellei rikoslaista tai tuomiosta toisin käy ilmi.

Ennen päätöstä veroviranomaisen tulee tutkia asia riittävällä perusteellisuudella. Tutinnan kohteelle on varattava todellinen mahdollisuus tulla kuulluksi ennen päätöstä.

3 §

Hallintomenettelyssä määrätyt rangaistusluonteiset veronkorotukset ja muut maksut eivät estä syyttäjää nostamasta syytettä verorikoksesta eivätkä oikeuslaitosta tuomitsemasta sellaisesta.

4 §

Verohallinto voi määrätä veroja korotettavaksi korkeintaan kaksinkertaiseksi henkilölle tai yhteisölle, joka tahallaan tai törkeää huolimattomuuttaan on pyrkinyt vapautumaan veroista kokonaan tai osittain. Veronkorotuksen on kuitenkin oltava vähintään 100 euroa.

Tämän lisäksi verohallinto voi periä verovelvolliselta tapauksen selvittämisestä verohallinnolle aiheutuneet ylimääräiset, todennettavat kulut. Kulukorvaukset voidaan määrätä maksettavaksi taulukon mukaisina asetuksella, jonka tulee olla voimassa ja julkaistu tekohetkellä.

5 §

Verohallinto voi määrätä korkeintaan alkuperäisen veron suuruisen rangaistusveron sille, joka tahallisesti edesauttoi toisen verovilppiä.

2 luku Veronkorotukset ja rangaistusverot

1 §

Joka tahallisesti pyrkii välttymään veronmaksulta piilottamalla tuloja tai omaisuuttaan tai joka tahallaan antaa veroviranomaisille verotukseensa vaikuttavia valheellisia tietoja, maksakoon kyseisiin tuloihin, omaisuuksiin tai toimiin kohdistuvat verot kaksinkertaisena.

Joka törkeää huolimattomuuttaan laiminlyö ilmoitusvelvollisuutensa, maksakoon laiminlyöntiin kohdistuvaan tuloon, omaisuuteen tai toimeen säädetyt verot puolella korotettuna.

Muusta huolimattomuudesta voidaan määrätä tätä pienempi korotus.

2 §

Joka laiminlyö toisen verovelvollisen verotukseen liittyvän laissa määrätyn pidätys- tai ilmoitusvelvollisuuden, vastaa maksamattomista veroista korkoineen ja viivästysmaksuineen, jos veroja ei saada perityksi kyseiseltä verovelvolliselta. Verovelan maksajalla säilyy oikeus peräyttää maksamansa velka korkoineen alkuperäiseltä velalliselta.

3 §

Joka

- tahallaan vääristelee veroviranomaiselle antamia tietoja, jotka vaikuttavat toisen verotukseen,
- jättää tahallisesti ilmoittamatta veroviranomaiselle toisen verotukseen vaikuttavia tietoja, jotka hänen lain mukaan tulisi ilmoittaa,
- tai ostaa toiselta tuotteita tai palveluja kuititta tai muuten tietäen myyjän jättävän kyseiseen liiketoimeen tai hankintaketjuun kuuluvia veroja maksamatta,

maksakoon itse yhtä suuren ylimääräisen rangaistusveron kuin teon seurauksena jää tai olisi jäänyt veroja maksamatta, riippumatta siitä maksaako asianomainen verovelvollinen hänelle kuuluvat veronsa tai ei, ilman oikeutta vaatia verovelvolliselta korvausta.

4 §

Joka

- tilintarkastajana, toimitusjohtajana, yhtiömiehenä tai hallituksen jäsenenä hyväksyy yhtiön tilinpäätöksen, jonka hän tietää tai hänen asemaansa kuuluvan pätevyyden ja selonottovelvollisuuden mukaan pitäisi tietää vilpilliseksi, tai
- yhteisön johtavassa tai vastuullisessa asemassa toteuttaa, määrää tai tietoisesti sallii verotukseen liittyvien tietojen vääristelyn tai pimittämisen,

maksakoon itse yhtä suuren ylimääräisen rangaistusveron kuin teon seurauksena jää tai olisi jäänyt veroja maksamatta, riippumatta siitä maksaako asianomainen verovelvollinen hänelle kuuluvat veronsa tai ei, ilman oikeutta vaatia verovelvolliselta korvausta.

5 §

Jos yhteisön muu palkattu työntekijä tahallisesti vääristelee yhteisöstä verottajalle annettuja tietoja tai törkeästi laiminlyö hänelle lain mukaan kuuluvan yhteisön verotukseen liittyvän ilmoitusvelvollisuutensa, maksakoon rangaistusverona puolet siitä verosta, joka teon johdosta on tai olisi jäänyt maksamatta. Älköön tätä kuitenkaan langeteta työntekijälle, jolla ei asemansa puolesta olisi ollut kohtuullista mahdollisuutta kieltäytyä teosta.

6 §

Verolaissa yksittäisten verojen ylärajat, vähennysten määrälle asetetut alarajat sekä verojen kokonaismäärään liittyvät ylärajat eivät koske tämän luvun perusteella korotettuja veroja.

7 §

Rangaistusveroja ja veronkorotuksia voidaan kohtuullistaa edellisistä, jos ne olisivat verovelvollisen tilaan ja maksukykyyn nähden kohtuuttomia.

3 osa Oikeusturva ja muutoksenhaku

1 luku Muutoksenhaku

Tämä luku erityisesti pitää kirjoittaa uusiksi. Jätetään juridiikan asiantuntijoille.

1 §

Verovelvollisella on oikeus hakea muutosta verotuspäätökseen veroviranomaiselle lähettämällään vapaamuotoisella oikaisupyynnöllä. Oikaisupyynnön tulee jättää vuoden kuluessa verotuksen päättyessä.

Oikaisupyynnön käsitellään verotuksen toimittaneessa verovirastossa mahdollisimman nopeasti.

2 §

Veroviranomaisen tekemästä oikaisusta tai oikaisupyynnön hylkäämisestä voi tehdä valituksen verohallituksen yhteydessä toimivaan verolautakuntaan. Valitus tulee jättää kahden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

Verolautakunnan tekemästä oikaisusta tai hylkäävästä päätöksestä voi valittaa hallinto-oikeuteen. Valitus tulee jättää kahden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

3 §

Veroviranomaiselta rangaistusveron tai veronkorotuksen saanut voi vaatia päätöksen käsittelemistä käräjäoikeudessa verorikoksena. Vaatimus tulee jättää kahden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

4 §

Jos muutoksenhaun johdosta verotus muuttuu verovelvollisen hyväksi, tulee veroviranomaisen maksaa liikaa peritylle verolle laissa määrätty viivästyskorko alkuperäisen verotuspäätöksen jälkeiseltä ajalta.

5 §

Verovelvollisen on maksettava viimeisen päätöksen mukaiset verot muutoksenhausta riippumatta. Veroviranomaisen on palautettava viimeisen päätöksen mukaan liikaa maksetut verot välittömästi, vaikka verotuksen käsittely valituselimissä jatkuisi.

Rangaistusveroja ja verovilpistä määrättyjä veronkorotuksia ei kuitenkaan panna maksuun ennen kuin päätös on saanut lainvoiman.

6 §

Jos verotus perustuu veroviranomaisen tekemään arvioon verovelvollisen omaisuuden arvosta, verovelvollinen voi oikaisumenettelyn jälkeen vaatia valtiota lunastamaan verotuksen kohteena olleen omaisuutensa käteisellä hinnalla, joka vastaa 80 % viranomaisen arviosta. Lunastushinta luetaan pääomatuloksi lunastusvuoden verotuksessa.

Edellä mainittua oikeutta ei ole sillä, joka toimii vilpillisessä mielessä.

2 luku Verolakien tulkinta ja verovelvollisen suoja

1 §

Jos verolain tulkinta on epäselvä, tulkitaan sitä verovelvollisen eduksi.

2 §

Veroja voidaan huojentaa tai veronmaksuun antaa lykkäystä, jos verotus olisi muuten täysin kohtuuton verovelvollisen tilanteeseen nähden.